

MAGYARSAÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:
 Helyben: Egy óra kor. 1.—
 Negyedévre ——— 3.—
 Félévre ——— 6.—
 Egész évre ——— 12.—
 Vidékre: Egy óra kor. 1.50
 Negyedévre ——— 3.60
 Félévre ——— 7.—
 Egész évre ——— 14.—
 Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével mindennap.
 Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség
 Telefon száma 54—67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28
 Hirdetések petit számításúval, díjszabás szerint.
 Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Kifelé, magyar!

Budapest, szeptember 16.

Nagy Széchényi István, hej, ha megfordulnál sirodban s közénk jönnél még egyszer, hogy most vesd ránk, a te népedre, atyai szemedet — de elsodálkoznál! Te, aki azt mondtad, hogy oly kevesen vagyunk magyarok, hogy még az apagyilkosnak is meg kell kegyelmeznünk, ime, a te megdicsőülésed után rövid félszázaddal bámulva láthatnád, hogy vagyunk már annyian, el se férünk egymástól Árpád szent földjén, ebből a szent földből százazreknek nem jut már még sírhelynek való sem, nemhogy lakóházának, kenyértermő földnek jutna. És mi szegény földnélküli Jánosok tengerentútra vándorlunk, idegen népek közt keresve egy talpalatnyi földet, melyen lábunkat megvethessük, tüzhelyünket felépíthessük, gyermekeink éhes szájába becsületes munkával betevő falatot termelhessünk. Husz év óta minden évben tízezrével száll óceánjáró hajókra a szinmagyar nép, új hont keresni el e hazából, melyet ősei tengervér árán szereztek meg neki és hagytak rája, de amelynek édes anyaföldjét kirángatta alóla tulajdon kormányának oktalan közgazdasági meg szociális politikája: elviselhetetlen adóprésszel, idegen piócanepek beárasztásával, a terményárak elspekulálásával, lelketlen uzsorának megtört fosztogatásával, a téli kereset országos szüneteltetésével s tetejébe a rossz és basáskodó közigazgatással, választási s egyéb korrupcióval, német kommandós háromévi kaszányaáristommal.

Nőtt a keserűség, a nyomor, évről-évre több magyar gazda vagyonkaja került dobra és sirva nézte a magyar, mint kerül szülőfalujának egész határa bitangjóság módjára idegen kupecsek markába. Zsellérek lettek a telkesekből tulajdon falujukban s megingott e nép szívében a ragaszkodás az ily hazához. Melyben csak elpusztulni lehet bármilyen szorgalmas munka mellett, gyarapodni nem; melynek kormányi gondozásából mindig csak az adóvégrehajtót, a katonasorozó bizottságot, a kihágást büntető szolgabíró látta a paraszt. De bajában soha a segítő kezét, betegségében a gyógyító orvost. Így nőtt ezekre a hontalan honfiak nyomorult serege e hazában s így lőn Magyarország valóságos versenytere az oceáni hajótársaságok kapzsi működésének, melyek ezrével vitték ki az új világba népünket. Aranyhegyekről álmodni, szebb hazát keresni.

Valóságos lázzá fajult már ez a kivándorlási törtetés. A nép eladta, vagy zálogba csapta utolsó vagyonkáját, csakhogy megválthassa a hamburgi hajókra az utazási билетát. Nemzeti veszedelem lett a kivándorlás, egész járásokból vivén el tőlünk a szükséges munkaerőt, az államháztartás adóalapját, a honvédelem katonanyagát. A felvidéken faluk maradtak férfinép nélkül s akadt

község, teszem a zemplémmegyei Ránk is, ahol menyecskét kellett bírónak választani, mert férfi nem maradt a faluban. S mit tett e veszedelem ellen a kormány? Talán megpróbált segíteni a nép bajain? Talán hozzáfordult, hogy ha agyonnyom az adó, hát leveszem rólad, ha megfojt az uzsora, kiváltlak karmaiból olesó kölcsönrel, ha nincs kenyérkereső munkád, ime adok neked, ha kipusztult igavonó, tejelő barmod, hát adok én más helyette, ha lenyomták buzád árát a papiros-börzén, hát majd szétütök én a gaz spekuláció közt? Dehogy! Szerződött a kormány a Cunard-Lineval, egy nagy angol oceánjáró hajóvállalattal: rakd föl hajóidra, jó ángliusz, az elkeseredett, kiszípolyozott magyart s vidd ki innen a nyakamról Amerikába, vagy a fenébe! Csak vidd el, mert nekem nyűg a nyakamon, meg izgágaságot is csinál a sok nyomorult népesség, pedig van nekem elég más bajom, párturalmammat fontartani, Bécs követeléseit kiszolgálni, gazdátlan magyar uradalmainkat porosz mágnásoknak Münnich Aurélok közvetítésével elcsaklizni, nem hogy a nép bajainak orvoslásával törődhetnék! Te is jó seftet csinálsz, ángliusz, mert van még utiköltség ezeknek a zsebében, csak préseld ki belőle, én is jól járok, mert megszabadulok a nyűgtől s minden egyes kiránduló transzporttal úgy megkönnyebbedek, mintha eret vágnak a beteg testen s lecsapolják vele a rossz vért, kóros anyagot. A magyar kormány beállott egy idegen szállító-vállalat vigécének, annak kizárólagos patentet adott országszerte a bus magyarok elliferálására, más hajótársaságok ügynökeit elfogattja, megbírságot, becsukattja és kitoloncolja. Sőt megbünteti s visszatoncoltattja azt a magyart is, aki másfelé merne elkiváncozni e siralom völgyéből, mint a fumei uton. Jegyző, szolgabíró, határszéli kapitány, csendőr — országszerte mind csak arra ügyel, hogy a Cunard Line hajóira Fiuméba hajtsa a bus kivándorlók tömegét s ezek után gróf Tisza István ur boldogan pihen és mosolyog budavári palotájában: nagyszerűen szabályoztam a kivándorlás kérdését!

A kormányilag protezsált és garantált ember szállító részvénytársaság akciái azóta 50%-al emelkedtek a liverpooli piacon, tehát a Cunard is boldogan pihen és mosolyog. Ő is nagyszerűen megoldotta magyarországi seftje nehéz kérdését: nem is maga, hanem a magyar kormányelnök fojtotta meg itt minden konkurensét az angol emberliferáló társulatnak. De a konkurrensnek nem hagyták megfojtani magukat. Hamburgban, Brémában s egyebütt összeültek s *tarifa-háború* üzentek Tisza szállítási cégének. Az amerikai utazás díját felére tették, mint a Cunard билетának az ára. Hetek óta dühöng e harc a magyar ember bőre felett s a Cunardtól ezrével szedték el a pasast a hamburgiak igazán zóna-árrakkal. Hiába csendőr, szolgabíró, kapitány — Hamburg

felé egyre több honkereső magyar *szökött meg a hazájából*. Most azonban, mint «örömmel olvassuk», megegyeztek a német szállító-cégek a Tisza társaságával: tarifa-békét kötöttek vele s ezután ők is fogják szabadon szállíthatni a kivándorló magyarokat.

Mehetsz hát, jó magyarom most már, amerre tetszik, kifelé a hazából. Akár Fiuménak, akár Hamburgnak. A fő, hogy eredj. Minél gyorsabban, minél tömegesebben, mert csak így emelkednek Cunardék akciái s a budavári kegyelmes ur jókedve, gondtalan kormányzó élete egyaránt. Mert hogy Tisza gróf szintén szentesíteni fogja a hajótársaságok ez újabb egyezségét, természetes. Könnyebb ez, mint itthon tartani elkiváncozó véreinket. Munkával, földdel, iparral, okos szociális politikával. Aki veszni indult, hadd vesszen. A kormány csak azzal törődik most, aki itthon marad — téli választásra.

Ezalatt pedig másik hirt is olvasunk: a rudnói uradalmat megvette Lichtenstein herceg. Megint egy nagy magyar dominiumot megint egy német! Azon ugyan elfért volna néhány «hajó-rakomány» a Cunard szállítási anyagából, de hát akkor mennyivel kevesebb lenne az angol részvények dividendája s mennyivel kevesebbet keresett volna megint valamelyik liberális birtok-közvetítő Münich!

Azért hát csak kifelé, magyar!

Budapest, szeptember 16.

Tallian miniszter Budapesten. Tallian Béla földmívelésügyi miniszter ma reggel Budapestre érkezett felvidéki utjáról. A miniszter most már állandóan a fővárosban marad.

Uj román püspökség. Ujból felelevenítik azt a hirt, hogy Temesváron már a közel jövőben görögkeleti román püspökséget fognak felállítani. Azt emlegetik, hogy már meg is van az anyagi alap hozzá. A kormány ugyanis még az 1887-iki képviselőválasztások alkalmával Temes megyében Románszentmihály községben 1562 kat. hold birtokot és a Temesvárhoz négy kilométer távolságra eső községben 486 kat. hold kincstári földet adott el Gáll József főrendiházi tag közbenjárására az aradi gör. kel. püspökségnek. Ennek a két birtoknak a jövedelméből akarják most létesíteni Temesváron a gör. kel. püspökséget.

Szeged városa és a galaci átirat. Szeged város csütörtöki, folytatolagos közgyűlésének kiemelkedő pontja volt a galaci ügyben küldött debreceni átirat árgyalása. A tanács azt javasolta a közgyűlésnek, hogy térjenek egyszerűen napirendre a javaslat felett. Dr. Szilassy László ügyvéd erre kimutatta, hogy Debrecen átirata nem egyéb, mint vízshangya annak a szegedi köriratnak, melyet a város tavaly indított s amelyhez az egész ország csatlakozott. Szégyennek tartaná — mondá — ha most meghunyászkodnának. Tegyük a kezüket a szívükre és ne gondoljanak politikára, mert itt nem politikáról, hanem mindnyájunk édes hazájáról van szó. Szava-

zásra kerülve a sor 125 szavazattal 25 ellenében elvetették a tanács javaslatát és elhatározták, hogy a debreceni felirat szellemében szintén felírják a kormányhoz és országgyűléshez a magyar nyelv jogainak a külképviseletben való érvényesítése tárgyában.

A kormány és a fővárosi drágaság. A főváros közgyűlése kapcsán a drágaság ügye foglalkoztatni fogja a kormányt is abból a szempontból, hogy vajjon a főváros hatósága lelkiismeretesen gondoskodik-e róla, hogy a lakosság kizsárolását a jövőben megakadályozzák. Hír szerint a belügyminiszteriumban, melynek a törvényhatóság felett feügyleti joga van, tanulmányozzák a kérdéseket. Egyelőre azt várják, hogy határozatot provokáljanak s ezt esetleg a belügyminiszteriumnál megfélebbézzék. De nincs kizárva, hogy a kormány enélkül is talál módot, hogy a főváros hatósága helyett gondoskodják a drágaság enyhítéséről.

A japán-orsz háború.

Budapest, szeptember 16.

Minden oldalról megerősítik, hogy az oroszok elhagyták Mukdent és Tienling felé vonulnak vissza s hogy Kuroki serege ezt a visszavonulást minden áron meg akarja akadályozni. Ez operációja közben azonban állítólag magával Kurokival is megesezt, hogy Linevics tábornok, aki 50.000 emberrel Vladivosztozk felől jött Európáin segítségére, a Jaluval való összeköttetését elvágta. Ezzel azonban Kuroki serege még nem került veszedelembé, mert Liaojanggal s e városon keresztül a Liaotang-öböllel való összeköttetés ez idő szerint fontosabb, mint a Jalu mert a japánok főerege is ebből az irányból közeledik Mukden felé.

A mai táviratok újabb részleteket közölnek a liaojangi csatából. Most már az orosz hivatalosok is elismerik, hogy ez az ütközet 40.000 emberükbe került. A japán hivatalosok a Liaojang alatt szenvedett veszteségeikről még nem nyilatkoztak, de a Port-Arthur alatt elesettek számáról terjesztett híreket túlzottnak jelentik ki s azt állítják, hogy a valóságban félannyi embert sem vesztek, mint amennyit az orosz újságok híresztelnek. A japán kormány azonban nem elégszik meg a pusztá demintinek közreadásával, hanem elrendelte az elesettek számának pontos megállapítását s ezeket a hivatalos adatokat fogja azután nyilvánosságra hozni.

Port-Arthur különben erősen tartja magát s most már szinte bizonyos, hogy a japánok nem intéznek többé rohamot a vár ellen, hanem rendszeresen ostromolják s ha másképp nem lehet, kiéheztetik. A japánok épp úgy, mint az oroszok állandóan újabb és újabb segédesapatokat kapnak s minden jel arra mutat, hogy a háború még nagyon sokáig fog tartani.

Mai távirataink a következők:

Port-Arthur ostroma.

Szentpétervár, szeptember 16.

Az orosz távirati ügynökség külön tudósítójától Karbinból a következő jelentést veszi tegnapi kelettel: A beérkezett jelentések szerint Port-Arthur előtt nagyszámban hevernek a hullák és döglétség teszik a levegőt. Az ellenség megakadályozza eltakarításukat és lövöldöz az egészségügyi csapatainkra. A város és az erőségek ostromlása folyton tart, bár nagy szünetekkel. Észrevehető, hogy az ellenséges csapatok nyugati acélját megerősítik. A japánok nagyban erősítik állásukat a kincsaói földszorosnál és elsáncolják magukat Port-Arthur előtt. Helyőrségünk jókedvű. Nincs hiány élelmiszerekben. Port-Arthur hosszú és kemény védelemre van elkészülve.

London, szept. 16.

A japán vezérkar koholmányoknak jelenti ki a Novi Kraj szenzációs híreit a levegőbe röpített japán

zászlóaljokról, az ostromló seregnek Port-Arthur előtt történt hekatombáiról. A japán vezérkar jól ismeri az orosz szárazföldi robbanó aknák elhelyezését s olyan esztelenségeket nem követ el, hogy zászlóalj-számra küldi a csapatokat a veszedelmes helyekre. Csak annyi igaz a rémes históriákból, hogy a japánok ökörsordát hajtanak maguk előtt az aknák felé, hogy kikémléjék, merre nincs veszedelem és ez a mód kitűnően bevált.

A japán vezérkar különben összeállítja a Port-Arthur körül és Liaojangnál szenvedett veszteségek listáját s ez lesz a legalaposabb cáfolata a szenzációs orosz jelentéseknek.

A szárazföldi harcsterről.

London, szeptember 16.

A Standardnak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: Liaojangban ismét nyugalom van. A piac megnyitott. A japán hadi bankjegyeket szívesen fogadják. A japánok zsákmánya között van 21 vasuti kocsis és nagy takarmánykészletek. A japánok az oroszok jobbszárnyának 1300, az orosz csapatok közepének 800 és balszárnyának 1000 halottját temették el. Mukden irányából nem jelentenek mozgásokat. Két orosz hadosztály és nehéz lovascsapatok még a Hunho folyón innen állanak.

London, szept. 16.

Mukdenből jelentik: Ama félelem, mely a liaojangi ütközet után uralkodott, teljesen eloszlott. Az orosz hadsereg most Mukdenben és Mukden körül van. Az orosz bank ismét megnyitott. Meglepetést kelt, hogy a japánok eredményüket nem használták ki jobban. Egy szakértő, aki az oroszok utócsapatait a Liaojangtól délre elfoglalt állástól Mukdenig kísérte, valószínűnek mondja azt, hogy a japánok a tíz napig tartott küzdelmekben 40.000 halottat és sebesültet vesztek és nagyon is ki voltak fáradva, mintsem hogy folytathatták volna az előrenyomulást. A vörös-kereszt-kórház a liaojangi csata 12.000 sebesültjét ápolja. — Sanghaiból jelentik, hogy laphírek szerint megerősítette a japán kormány Mac Lévy Brownt a koreai vármok igazgatói állásában.

London, szept. 16.

Az orosz seregek Mukden körül, továbbá Tienlingben és azon túl nagy szükségét szenvednek, mert Mukdenben az eleségekészletek elfogytak, az orosz csapatok pedig menekülés közben eleségekészleteiket részben megsemmisítették, részint elhagyták. Orvosság és kötszer alig van. Hust a katonák már régen kaptak, friss kenyér sincs, minden táplálék a kevés megromlott tea, a maradék rossz, régi konzerv és a penészes kétszersült. A visszavonuló seregek kétszersülttel telt ládáit ugyanis a nagy esőben átázták és tartalmuk megpenészesedett. A mukdeni boltokban tea is alig van. Az átvonuló csapatok minden üzletet kifosztogáltak s amit meghagytak, azt a kínaiak vitték el, akik a csunguzoktól különböztek.

Berlin, szept. 16.

A «Tagblatt»-nak táviratozzák Tienlingből, hogy a külföldi sajtó leírásai a liaojangi eseményekről alapatlan. Az igazság az, hogy az orosz seregek önként vonultak el Liaojang és Jantai alól s mindkét helyen a győzelem reményében vehették volna fel a csatát, ha az összes orosz csapatok részt vehettek volna a mérközésben; ez azonban nem történhetett meg s így lettek a japánok a csatát urai.

Kuropatkin elvonulása Liaojangból kelet felé mestერი volt végrehajtva s közben Kuroki nagy veszedelembé jutott, amelyből csak úgy szabadult, hogy az ötödik orosz hadtest egy hadosztálya elhamarkodta a csatavonalba való kifejlődést s így Kuropatkinak le kellett mondania Kuroki megtámadásáról. A japán seregek nem is merték megtámadni az orosz hadállásokat Mukdentől délre, mert iszonyú veszteségeket szenvedtek, sokkal nagyobb, mint amennyit japán részről hivatalosan bevallanak. A japán holttestek még ma is temetlenül hevernek Liaojang környékén. 14.000 orosz sebesültet Karbinba szállítottak. Mukdentől délre és keletre harcias hangulatban és jó kondícióban áll az

orosz sereg, arról tehát szó sem lehet, hogy Liaojangnál döntő volt a mérközés.

Berlin, szeptember 16.

A Berliner Tageblatt harcstéri tudósítója táviratozza, hogy az orosz főhadiszálláson lelkes hangulat uralkodik. A japánok nem akadályozták az orosz sereg visszavonulását, mert nem is tudták azt megakadályozni, minthogy igen nagy veszteségeket szenvedtek. A japán veszteségek valódi nagyságát a japán hivatalos jelentések eltitkolják. A japánok most kelet felé dolgoznak s óvatosan elkerülik a sikert.

A japán tenger alatt járó hajók.

New-York, szept. 16.

A New-York World közlése szerint a Holland-Compani massachusettsi hajógyáraiban éjjel-nappal dolgoznak a japán kormány által megrendelt tenger alatt járó naszádokon. A hajógyár megtett minden intézkedést, hogy ezt titokban tartsa, ami eddig sikerült is. Az épülő naszádok hossza 58 láb, szélessége 11 láb, sebessége óránként 18 csomó s huszonnyolc óráig egyfolytában képesek a tenger alatt 125 láb mélységben járni. A naszádokon lázas sietőséggel dolgoznak. Az első naszád már novemberben tartozik a társaság Japánba indítani.

Az oroszok vesztesége.

London, szept. 16.

Szentpétervárott is beismerik, hogy az orosz seregek Liaojangnál 40.000 embert vesztek. Az esőzés még nem múlt el, mert az esős évszak később állott ugyan be, de tovább is tart. Az utakat felmossa az eső.

A müegyetem megnyitása.

Budapest, szeptember 16.

A királyi József müegyetem idej tanévét ma délután nyitották meg ünnepiesen. A megnyitó ünnep a müegyetem kertj pavillonjában folyt le a tanárok és a hallgatóság nagy részvétele mellett. Eljött Berzeviczy Albert dr. kultuszminiszter is, Molnár Viktor államtitkár és Gopcsa László dr. miniszteri osztálytanácsos kíséretében. Ott voltak még a vendégek soraiban: Demkó György egyetemi rektor, Lóczy Lajos bölcészeti rektor, Szily Kálmán, az Akadémia főtitkára, Hutyrá Ferenc, az állatorvosi főiskola rektora, Leövey Sándor közigazgatási bíró, a tanárok közül Hosvay Lajos és Kherndl Antal udvari tanácsosok, Rejtő Sándor, Nagy Dezső, Bilek Miksa, Czizler Győző, Kürschák József, Réthy Mór, Pecz Samu, Czakó Adolf, Csorba Sándor müegytemi titkár és még számosan.

A müegyetem tanácsa a pavillon délszaki növényekkel gazdagon díszített emelvényén foglalt helyet. Középen: Hauszmann Alajos rektor; oldalt: Lázár Pál, Bodola Lajos és Klein Gyula dékánok.

A beszámoló és tanévnyitó beszédet Hauszmann Alajos rektor tartotta. Első sorban megemlékezik Wlassics Gyula volt kultuszminiszter távozásáról és Berzeviczy Albertnek közoktatásügyi miniszterré történt kinevezéséről. Azután rátér a müegytem új otthonának építésére. Örömmel jelenti, hogy a chemiai pavillon már teljesen elkészült, a II. pavillon építése pedig még az idén megindul. A müegytem tanácsa az új müegytem építésével kapcsolatban előterjesztett a kormányhatóságoknak egy országos anyagkiszárolási intézetnek felállítására iránt s a kormány jóindulata remélni enged, hogy az intézet sorsa a müegytem építésével összefüggésben mihamar dűlőre fog jutni. A tanács behatóan foglalkozott az elmúlt évben a szervezeti szabályzatok reformjának kérdésével is. A rektor ezután a Müegytem tanári karában beállott személyváltásokat sorolta fel, majd a statisztikai részt ismertette. A beiratkozott hallgatók létszáma az 1903-4. tanévben a megelőző tanév létszámához képest csökkenést mutat.

Igy beszámolván az elmúlt év főbb mozzanatairól, beszéde végén megemlékezik a Müegytem ifjúságáról.

Bevallom — ugymond — bizonyos aggodalommal foglaltam el tavaly a rektori széket, mert tisztelt elődeim nem egyszer voltak abban a kellemetlen helyzetben, hogy a megbolygatott fegyelem helyreállítására szigorubb eszközökhöz is kellett nyulniok. Igaz, hogy akkor külső befolyások, nagyhangzú

jelszavak tévesztették meg ifjúságunk egy részét és belesodorták abba az áldatlan mozgalomba, mely csak a szenvedélyeket tudta felkorbácsolni, anélkül, hogy akár politikai, akár nemzetgazdasági avagy társadalmi jelentősége lett volna.

Higgyék el, tisztelt uraim, hogy mi is, akiknek nemcsak hivatásunk önöket oktatni és a technikai tudományok vívmányaival megismertetni, hanem mindenekfelett kötelességünk önökben a hazafias szellemet ápolni és fejleszteni, mi is tudunk lelkesülni a nemzeti ideálokért és szívünk örül, ha látjuk, hogy a lelkesedés az összes magyar ifjúságot áthatja. De viszont kötelességünk önöket figyelmeztetni és szükség esetén visszatartani az oly áramlatokban való részvételtől, amelyekben egyesek az ifjúságot csak eszköznök használják fel személyes céljaik elérésében.

Ezzel megnyitottam nyilvánította az új tanévet. A beszédet percekig tartó éljenzés követte.

NAPIHIREK.

Budapest, szeptember 16.

— (Időjárás.) Magyarországon depresszió fejlődött, amely délkelet felé terjeszkedik. Skandinávia és Franciaország között pedig nagykiterjedésű maximum terül el. Jelentékeny esőzés volt Ausztriában, még egyebütt a lecsapódások csökkentek.

Hazánkban országos esőzés volt, mely helyenkint zivatarral járt, a Dunántúlon 20 mm. felül esett. — Az északi megyékben pedig az esőmennyiség majdnem mindenütt meghaladta a 30 mm.-t. Legnagyobb volt a csapadék Losonc környékén, 71 mm. Sok helyütt élénk szelek léptek fel. A hőmérséklet nyugat felől érezhetően csökkent. Fiumében ma reggel 6 óra 35 perckor északnyugat-délnyugat irányú erős földrengés volt morajjal.

Jóslat:

Egyelőre hűvös, szeles idő várható, sok helyütt, főleg a Keleten és déli részeken még esővel.

Hőmérséklet: 13-8 C. fok.

— (Kihallgatás a királynál.) Bécsből jelentik: Ő felsége ma délben bucsukihallgatáson fogadta Claparedé volt svájci követet, kit Berlinbe neveztek ki. Claparedé ez alkalommal átnyújtotta visszahívó levelét.

— (Ferenc József-rend.) A király Hágger Vilmos posta- és távirata tanácsosi címmel és jelleggel felruházott posta- és távirata főfelügyelőnek, sok évi buzgó szolgálata elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— (Személyi hír.) Rudnay Béla főkapitány ma aisszatért hat heti szabadságáról s átvette hivatala vezetését.

— (A belgrádi koronázás.) Belgrádban most fejezik be a koronázási előkészületeket s a várost is fellobogozták már. A koronázás programjának egy pontja — mint Belgrádból jelentik — megváltozott. A rendező bizottság elhatározta, hogy a koronázás után a király teljes díszben, koronával a fején megjelenik a nép előtt. A régi program szerint a koronázás után a király kocsián tért volna vissza a konakba, a koronázási jelvények nélkül. A változott program szerint a király koronával a fején és teljes ornátusban a templomtól ellovagol a konakig, hogy a nép is lássa. Szerdán a koronázás napján délután a hadi muzeumot nyitják meg, mely alkalommal egy régibb tiszt előadását tart Karagyorgye harcairól és az akkori harcmodorról. Pénteken nagy karusszal lesz, este monstre-hangverseny az összes belgrádi katonai zenekarok közreműködésével.

— (Az olasz királynénak fia született.) Olaszországnak örömet hozott az elmúlt éjszaka. Megszületett az olasz trón várományosa. Mint ugyanis a Stefani ügynökség jelenti Raccocigiből: Heléna királynénak éjjel 11 órakor fia született, kit Umbernek neveztek el. A királyné, valamint az újszülött herceg jól érzik magukat. A királyi palota prefektusa azonnal jelentést tett a trónörökös megszületéséről a királyi ház tagjainak, a kvirináli diplomáciai karnak és a római szindakonak. *Giolitti* miniszterelnök a kerületi előjárókkal és más vidéki hatóságokkal közölte az örömhírt. — Az olasz lapok már hetek óta foglalkoztak az olasz királyné bekövetkezendő lebetegedéséről s az éjszaka váratlanul megtörtént az örvendetes esemény, amely fia gyermekkel ajándékozta meg az olasz királyt, de a trónörökös is biztosítva van a királyi csecsemő személyében, aki, ha egykor elfoglalja apja trónját, II. Umberto néven fog uralkodni országában. Az

olasz királyi párnak tudvalevő, ez az első fiu gyermeke, kivüle két leánykaja — Jolanda és Mafalda hercegnők — van a királyi párnak. Az orosz udvar öröme után most az olasz udvarba röpített be az öröm egy egészséges fiu gyermek személyében. — Rómából táviratozzák, hogy a város lobogódiszt öltött a trónörökös születésének örömeire. A lakosság ujjong és a lapok külön kiadásokban közlik a nagy eseményt, amely az éjszaka pont 11 órakor következett be. X. Pius pápa táviratilag utasította Richelny turini bíboros érseket, hogy utazzék Raccocighibe a trónörökös megkeresztelésére. A pápa hajlandó egy kuriai bíbornokot küldeni a keresztelésre, ha a királyi pár kívánja.

Újabb római távirat jelenti: Nagy örömmel fogadták a városban a trónörökös születésének a kapitóliumról 101 ágyulövessel és harangzúgással adott híret. Róma utcai rendkívül élénk és a trónörökös megszületésének híret közlő külön kiadású lapokat számtalan ember olvassa. Sok ház fel van díszítve lobogókkal. Olaszország minden városából beérkező táviratok adnak hírt a lakosság örömeiről. A legtöbb város fel van lobogózva. Raccocigiba szakadatlanul érkeznek az üdvözlő táviratok.

— (Serao Matildot fölmentették.) Az olaszországi korrupciók között is nagy feltűnést keltett az a vád, amelylyel Serao Matildot a nagynevű olasz írónőt azzal illette az elhunyt *Saveolo* szenátor, hogy sok embertől pénzt csalt ki állás szerzés közvetítése címén. Ezek a leleplezések akkoriban egész Olaszországban nagy port vertek föl s Serao Matildot pörbefogták. Tegnapi tárgyalás a pörét. A kihallgatott tanuk, köztük Nápoly polgármestere, a bevádolt írónő mellett tanuskodtak s megcáfolták az ellene emelt vádat. A bíróság a tárgyalás befejeztével fölmentette az írónőt s a tárgyalásra összereseglett közönség nagy tetszéssel fogadta a hírneves írónő rehabilitációját.

— (A montenegrói trónörökös-pár Budapesten.) Danilo montenegrói trónörökös és felesége, Milica hercegnő ma délelőtt Budapestre érkeztek és a Royal-szállodában vettek lakást. A trónörökös-pár napokig marad Budapesten. Kisérőben van a montenegrói külügyminiszter is.

— (Bismarck herceg állapota.) Hamburgból táviratozzák, hogy Bismarck Herbert herceg állapota még mindig válságos. Edvárd király táviratilag kérte a hercegnét, hogy sürűn tudósítsa férje betegségének lefolyása felől.

— (Magyar királyi bányászati és erdészeti főiskola.) A hivatalos lap mai száma közli: A selmecbányai magyar királyi bányászati és erdészeti akadémia ő felsége folyó évi augusztus hó 3-án Ischben kelt elhatározásával új tanszervezetet kapott, amelynek értelmében az akadémia ezentúl «*M. kir. bányászati és erdészeti főiskola*» címét fogja viselni. A főiskolán négy szakosztály lesz, még pedig: a bányamérnöki, a fémkohómérnöki, a vaskohómérnöki és az erdómérnöki szakosztály. A tanulmányi idő minden egyes szakosztálynál négy (4) évre terjed. Azok, akik a főiskolát elvégezték és a választott szak körébe tartozó rendszeres fizemnél legalább két évet gyakorlati szolgálatban töltöttek, államvizsgálatra jelentkezhetnek és mérnöki oklevelet kapnak. Az új tanrendszer az 1904-1905-iki tanév, azaz folyó évi október hó elején lép életbe és az első évre beiratkozó hallgatókra feltétlenül kötelező. A felvétel és beiratás október hó 6-án és 7-én lesz: október 15-éig a rektor, azontul csak az illetékes (a bányászati ágazatra nézve a pénzügyi-, az erdészeti ágazatra a földmívelésügyi-) miniszter engedélyezheti a felvételt.

— (Bubics püspök a királynál.) Bécsből jelentik: A király a tegnapi általános kihallgatást megelőzőleg külön kihallgatáson fogadta *Bubics* Zsigmond kassai megyés püspököt, aki abból az alkalomból tisztelettel, hogy megköszönje a Lipót-rend nagykeresztjével történt kitüntetését.

— (A német trónörökös megadóztatása.) A német trónörökösre Oelsban, ahol birtokai vannak, az adókövető bizottság 5000 márkát adót vetett ki, 226.000 márkát évi jövedelmet véve alapul. A trónörökös ez ellen kifogással élt, mert ő, mint az uralkodóház tagja — ugymond — nem köteles adót fizetni. Az adókövető bizottság ezzel szemben úgy érvelt, hogy csak a császár nem köteles adót fizetni, de az uralkodóház többi tagja igen. A dolog felebezés útján a boroszói kerületi bizottság elé került,

amely az elsőfoku adókövető bizottság rendelkezését jóváhagyta.

— (A marienbadi találkozás megörökítése.) A marienbadi városi tanács elhatározta, hogy ő felségének augusztus hó 16. és 17-én történt látogatásának megörökítésül egy a Ferenc József király képmását viselő és a két fejedelem találkozására vonatkozó felirattal ellátott emlékoszlopot állíttat fel. Azonkívül megbíznak egy osztrák festőt az uralkodók találkozását ábrázoló testműnek elkészítésével, amely kép a városházának tanácstermében nyer elhelyezést. Edvárd angol király tiszteletére pedig a városnak egyik legnagyobb utcáját *Edvárd király-utnak* nevezik el.

— (Zsigmond Sándor szabadlábbon.) Megirtuk, hogy Zsigmond Sándor volt esperes letartóztatása alkalmával felfolyamodással élt a vizsgálóbíró letartóztatása ellen. Tegnapi délután ült össze a vádtanács, mely úgy döntött, hogy a vizsgálóbíró végzését megsemmisítvén, helyt adott terhelt felfolyamodásának és elrendelte *Zsigmond Sándor szabadlábba helyezését*. A vizsgálóbíró tudvalevőleg azon a címen rendelte el az előzetes letartóztatást, hogy Zsigmond Sándornak ma már nincs keresetforrása, sőt mivel lelkeszi tisztéről is lemondott, a parochiális paplakra sem tarthat igényt, így állandó tartózkodási helye nincsen. A vádtanács ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy egy *olyan kiváló képzettségű és intelligenciájú ember*, mint Zsigmond Sándor, mindenkor kaphat megfelelő existenciát biztosító állást. A vádtanács határozata után azonnal elrendelték Zsigmond Sándor szabadon bocsátását. A tiszántúli egyházkerület elnöksége a Zsigmond Sándor lemondása folytán megfűresedett főjegyzői tisztségre ideiglenesen *Sass Béla* egyházkerületi egyházi aljegyzőt, az egyetemes konvent jegyzőjét nevezte ki. *Sass Béla* utóda az egyházkerület aljegyzői tisztségében ideiglenesen *Szele György* lelkész lesz. Zsigmond Sándor tudvalevőleg az egyházkerületnek levéltárosa is volt; ebbeli tisztségének teendőit egyelőre *Erős Lajos* teológiai tanár fogja végezni.

— (Császska érsek hagyatéka.) A kalocsai érsek hagyatékának leltározása — mint *Kalocsáról* jelentik — most folyik. A javadalom átvételére kirendelő miniszteri biztos, Tonhazy Gyula közalapítványi aligazgató lesz. Az eljáró bizottságnak tudvalevően a legelső sorban megejtendő leltározás után leglényegesebb főadata az érseki javadalomnak minden tartozékaival a hagyatékotól való elkülönítése, esetleg a találandó hiányoknak az elhalt érsek tömegéből teljes kártalanítása, minek véglegzéseig hagyatékról szó sem lehet. Császska érsek elődje hagyatékából az érsekség közpuri és gazdasági épületeinek helyreállítása címén három évi határidőre 800.000 koronát vett át. A három év leteltével a folyamodó érseknek újabb három évi haladékot adott a minisztérium; 1898 óta azonban az újabb határidő is letelt, de a kölcsönadott összegre az elszámolás nem ejtetett meg. Az átvételi bizottságnak jut most főadatul a hagyatékotól végrehajtott helyreállításokat átvenni, illetve megállapítani a javadalomnak a hagyatékkal szemben e címen még fennálló követelését.

— (Lujza hercegnő ügye.) *Lujza* hercegnő «botrányos leleplezésekkel» fenyegetőzik, ha ügyét kedvezően el nem intézik. Erre enged következtetni a «*Temps*» egy munkatársával folytatott beszélgetése. A hercegnő a következőket mondotta: A tárgyalás részleteiről nem nyilatkozhatom, mert a tanácskozás érdekkérdésekről folyik s ezek szellőztetése mindig kínos. Azt remélem, hogy a férjem be fogja látni, hogy mindkettőnk érdeke a végleges megegyezés. Azt óhajtom, hogy Bécsben és egyebütt értsek meg, mennyire kívánatos a *botrányos leleplezések* elkerülése. Azután a hercegnő arról a tervről nyilatkozott, hogy Párisban megfigyelteti az elmeállapotát. Meg akartam tenni, ugymond, de egyelőre okos emberek tanácsára elhalasztottam a dolgot. Nem akarom, hogy kényszerű okok nélkül megcáfolják Párisban a bécsi orvosok véleményét, akik azt mondták rólam, hogy örült vagyok. Meghocsátottam az ellenségeimnek s mindazoknak, akik tudva, vagy öntudatlanul szolgálatukra voltak. Az emberek láttak engem és beszéltek velem. Önmaga is megítélheti, hogy gyöngélméjű vagyok-e s igaz-e, hogy nem gondolkozom logikusan. A hercegnő így fejezte be a szavait: Franciaországban akarok maradni, akár Párisban, akár a gyönyörű ország déli vidékén, ahová szerencsétlenségem idejében jöttem és ahol menedéket találtam.

és aki közül öt szemtanuja volt a tragikus összekoccanásnak, tegnap este utazott el baba, Angliába.

— (Bűnfeljelentések Dollinger ellen.) A mindig kinosabbá váló «csipesz-ügy» legújabb fejleményei már a kriminalitás aktái közé kerülnek. Mint nekünk jelentik, *Lédeczi Pál*, az elhunyt férje és dr. *Eisenstein* bűnfeljelentést tettek dr. *Dollinger* tanár ellen. Dr. *Balassa* Armin ügyvéd esztörtékön a kir. ügyészségnél *Lédeczi Pál* nevében bűnügyi feljelentést adott be *Dollinger* tanár ellen gondatlanságból okozott emberölés vétsége címén. Egyben kérte az ügyészséget, hogy a főügyész útján hasson oda az igazságügyminiszternél, hogy az exhumált asszony boncolásánál, mint legmagasabb szakértői fórum, az igazságügyi orvosi tanács is szerepeljen. Dr. *Eisenstein* mellékelte feljelentéséhez az ominózus pinzettát is.

— (Bankógyár a fővárosban.) Egy idő óta sok hamis pénz került forgalomba a főváros és környékén. A rendőrség, bár a nyomozást a legkiterjedtebb irányban megindította, sokáig nem tudott a hamis pénzgártók nyomára akadni, míg végre tegnap sikerült a műhelyt fölfedezni és a banda két fejét letartóztatni. A nyomozás folyamán a gyanú *Szántó János* foglalkozás nélküli egyén felé irányult, aki bankógyártásért már néhány évig volt bezárva s miután tilkos tartózkodási helyét is sikerült kinyomozni, *Bacska* rendőrfogalmazó néhány detektívvel beállított az István-ut 37. számú házba, hol *Szántó* lakott. A mítsem sejtő embert éppen a műhelyben találták a rendőrök s azonnal letartóztatták. A házkutatás alkalmával megtalálták a bankógyár összes gépeit, kliséit és egyéb szerszámaikat, melyekkel bámulatosan ügyes hamisítványokat készítettek. Még az új folyamán letartóztatták *Kis Ferenc* fényképészt is, kinek a Nefejeits-utca 32. számú házában volt a műterme s ki *Szántó*nak a bankógyártásban cinkostársa volt. Mivel valószínű, hogy a bandának számos tagja még szabadlábon jár, a rendőrség a bűnvizsgálatot tovább folytatja s nemsokára több letartóztatás várható.

— (Szélhámos hírlapíró.) Megittuk, hogy egy *Lakatos Gyula* nevű hírlapíró — mint a «Hircsarnok» szerkesztőségének tagja — a balatonalmádi fürdőigazgatóságtól a saját maga és felesége számára kedvezményeket kért és kapott is. Most *Ováry Ferenc* orsz. képviselő, az almádi fürdő tulajdonosától levelet kaptunk, melyben annak a kijelentésére kér, hogy ez a szédelgő sehogyse tévesztések össze *Lakatos Gyula* magyar államasuti főellenőrrel és hasonló jogász fiával, akik már nyolc éve nyaralnak Almádban és soha semmiféle kedvezményt nem kértek és nem kaptak.

— (Fiatal tolvaj.) *Krausz* Lajos Váci-utca 57. szám alatti óra- és ékszerkereskedésébe tegnap néhány 10—14 éves suhancféle állított be. Valami ezüst órát hoztak, amelyre üveget kellett volna tenni. A kért árat sokalva, folyton alkudoztak. A tulajdonosnak gyanússá vált viselkedésük. Gyanúja be is igazolódott, észrevette, hogy az egyik ügyes kézművelővel egy arany órát akasztott le s dugott zsebébe. Az előhívott rendőr a főkapitányságra vitte a fiukat, ahol a tolvajt, *Fuchs* Dávid 12 éves naplopót, letartóztatták.

— (Rendőri hírek.) Eletunt öregasszony. *Balázs* Mária kecskeméti születésű elaggott nő tegnap délután a Rác-fürdő egyik kabinjában nyomora és tehetetlensége felett való elkéseredésében felvágta a hasát. Haldokolva vitték a Rökus-kórházba. — Halál a pályaudvaron. A nyugati pályaudvar III. osztályú várótermében tegnap egy 40—45 évesnek, kofának látszó asszony hirtelen rosszul lett s meghalt. Kihaltát nem tudták megállapítani, csak annyit tudnak róla, hogy Monorról jött. Beszállították a boncolóintézetbe.

x Fölvívjuk olvasóink figyelmét *Herczeg* és *Horvát* Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, az «Adria» szállóval szemben létező női-divatruházára.

x Tisztelt olvasóink figyelmét felhívjuk *Gichner* János paplan-, matrác és kárpitosáru-gyáros lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

«Rézi.»

Régen nem volt részünk az ugynevezett «magyar színre alkalmazás»-ban, miután az ilyenfajta fordítások sem bizonyultak szerencséseknek. Egészen más az idegen nemzetek gondolkodása, mások a jellemző alakjai, hogyszem azokat magyar mándliba vagy rojtos gatyába dugva, magyaroknak elfogadassuk, valamint

végtelenül komikus ránk nézve, ha «Der Dorf-lump» cím alatt nézve meg «A falu rossza»-t, *Göndör Sándor* németül ágálni halljuk.

A Népszínház igazgatósága egy ilyen átdolgozással próbálkozik meg ma este. *Abonyi* Árpád íróársunk valahol látta *Engel* és *Horst* jelentéktelen német írónak «Der grade Michel» című drámai fércelményét s abból budapesti életképet csinált. A magyar átdolgozóhoz hozzá jött még *Faragó* Jenő, ki az otthonbeli viceket és a valcer-kuplékat «liferálta» a darabhoz s így került négy szerző neve a magyar színlapra. A zenét, azt hisszük, a dallamokban gazdag lelkű *Barna Izsó* karnagy szolgáltatta s a «grader Michel»-ből így lett magyar Rézi, énekes bohózat három felvonásban.

A bohózat alapeszméje a «Plumet öröksége» című francia vígjátékból van egyszerűen áttolozva. Egy gazdag agglégény nagybácsi kegyében jár a rokonság s hizelegve hordják neki az ajándékokat, hogy majd végrendeletében busán visszaszolgálja nekik és nagy szívesen patkoljon el melőbb. A gazdag adótárnok azonban átlát a szítán s tudja, mért hazudoznak ezek mind. Véletlenül nagy veszekedés után betoppan hozzá a házában egy vén zsidóasszonytól szolgáló Rézi szakácsné, ki aztán elég igazságot mond *Wochralek* urnak, az agglégénynek arra, hogy ez gazdasszonyának megfogadja. A lány egyrészt rendet teremt a házában, másrészt papucsokmány alá hajtja az agglégényt, ki megkéri a csinos lányt feleségül, ez azonban az ő kéményseprő vőlegényéhez megy férjhez. *Wochralek*et egy tizenöt év előtti ideáljával, egy himzönivel boronálva össze. Az irigy rokonok elecsppennek a gazdag örökségtől s hosszú orral távoznak.

Az eredetiben, miután osztrák írók műve, csehokről és németekről van szó, mely Bécsben igen aktuális és kedvelt téma. Azonban magyar földön a cseh *Wochralek*nek, ki még most is csehesen beszél, semmi értelme sincs. Ha az átdolgozó visszagondol arra, hogy mikorra ő *Wochralek* ur hivatalba lépését teszi, akkor 1874-et írta, tehát a fuziót közvetlenül megelőzőt évben aligha fogadtak fel a magyar királyi adóhivatalokba cseheket. Valószínűbb lett volna, ha adótárnok helyett vasuti igazgatót ír, mert azon időben, sőt még később is elég cseh beamter volt a «St. E. G.»-nél, kiket csak másfél évtized múlva vesz át a «M. A. V.» s ezek megmaradtak cseheknek maig. Azonban csehül levő adótárnokot annyival kevésbbé mutathat nekünk ma, mert adótárnok általában nincs Magyarországon.

Az átdolgozó azonban az agglégény hivatalos állásával így is elég zavarban volt. Nővére az agglégénynek egy közönséges lakatos felesége. No, ez sem igen valószínű, hogy egy főbbrangu adóhivatalnok egy lakatos-mesternek adta volna hugát s hogy egy elkényszeredett szabó-legény-nyel is tartsa a közeli rokonságot. Még kevésbbé lehetséges, hogy egy adótárnok öt napi ismeretség után nőül kérjen egy odaceppent nőcselédet, ha az még oly szépen tud is valcerket énekelni és még oly impertinens grombaságokat is vagdal fejéhez.

A magyar közéletben vajmi ritka a németeknél egészen szokásos vétek, melyre magyar szavunk sincs, ha csak az «örökségbe becsuszást» nem használjuk. A német és osztrák büntető törvénykönyv azonban nagyon is ösmeri az «Erbschleicherei» vétségét, melyet itt a rokonság elkövet. Az átdolgozás tehát ezért se volt szerencsés, mert nem gyökerezik az akció a magyar lélekben.

E kifogásokat mellőzve, a bohózat egészen friss és ügyes dolgokat hoz napfényre s egy megnézést feltétlenül megérdemel. Teljesen tisztességes hangja s ártatlan jókedve elűt a ma divatos francia termékektől. Hátha még a Rézi címszerpét az adná, akire átszabta az átdolgozó, t. i. ha *Blaha Lujza* csattogná a dalokat és játszáná a tüzrólpattant, sebeskező és sebesnyelvű szakácsnét. Azonban lesz így is mulatságos rész elég a darabban, melynek címszerpét *Komlóssy* Emma, az agglégény *Kovács*, a rokonokat *Kiss*, *Ujváry*, *T. Harmath* Ilona, *Pázmán*, *Szirmai*, *Pesti* (új tag), a régi menyasszonyt pedig egy új tag, *Bársony* Rusi, (szép magas barna leány) játszzák. k. g.

* «Pogány Gábor», *Ferenczy* Ferenc érdekes drámája tegnap este jubiláris előadásban került színre huszonötödöször a Nemzeti Színházban. Aránylag igen rövid idő alatt, pusztán a közönség jóvoltából, melyet oly igen megnyert, mindjárt bemutatója alkalmából, jubilál egy oly magyar szerző darabja, ki nek évekig hiába kellett zörgetnie az ajtókon, míg végre, a megbuktatás célzatával, a Várszínházba dobta legelső darabját. A tehetség azonban végre is áttört minden akadályt s ma *Ferenczy* (feltétlenül szerencsésére az egyik miniszterium tagja, mert e nélkül ugyan oda nem jut), kedvelt műsorírója a Nemzetinek. Az előadás maga kitünő hangulatban folyt le, szerzőt a jubiláris előadáson minden felvonás után többször szólították a lámpák elé, talán még többször, mint a premieren. A szereplők legtöbbször minden tőle telhetőt megtett a sikerért, akinek pedig természeti adományok hiánya miatt nem lehetett megfelelni előkelő szerepének, iparkodott elhíttetni azt, hogy nem rajta mult a dolog. Igen kiválóak voltak *Császár*, *Mihályfi* és *Gál* urak s *Helvey* Laura asszony. *Nagy* Ibolya k. a. már többször adta az eltávozott *Maróthy* Margit szerepét s dicséretére mondhatjuk, hogy nem volt méltatlan előkelő modoru és megjelenésü elődjéhez. Az előadást nagy közönség nézte végig.

* Magyar Királyi Opera. Három havi szünet után tegnap megnyíltak ismét az Operaház kapui és így most már a főváros összes színházaiban megújult az élet. Az *Andrássy*-uti muzsateplomban *Erkel* Ferenc «Bánk bán»-jával kezdték meg az új idényt. Illő is, hogy ilyen ünnepélyes alkalommal ne idegen, hanem eredeti és olyan igazi magyar dalmű kerüljön mindig színre, amilyen «Bánk bán». De az már aztán nem helyes, hogy mindjárt első alkalommal olyan pongyola-előadással lépjenek a közönség elé, mint tegnap. Azt a benyomást tette reánk a megnyitó előadás, mintha hirtelen és kellő próbak nélkül rántották volna elő *Erkel* dalművét. Különösen a zenekaron látszott meg a készületlenség. Nem volt meg a kellő összhang a zenekar és a színpad közt, úgy, hogy minduntalan attól lehetett tartani, hogy megszakad köztük az érintkezés. De a magánszereplők sem állottak valamennyien feladatuk színvonalán. *Krammer* Teréz szemléletmást küzdött *Melinda* szerepével, amely tulságos magasan fekszik neki. Ennek róható fel az, hogy a művész nő annyit disznolt. Ami pedig alakítását illeti: abból hiányzott az a fenség, az az előkelő nyugalom, amelyet *Melinda* különösen a királynéval és a herceggel szemben tanusítania kellene. *Flatténak* viszont nagyon is mélyen fekszik a királyné szerepe. Hangja teljesen elveszett az együttesekben. Ezt a szerepet *Bartolucci* vagy *Scomparini* mindenesetre nagyobb sikerrel adhatná. *Prevost* nem az a művész, aki a színpadon illuziót bírna kelteni. *Bánk-bánja* beillett minden egyébnek, csak nem «Nagyur»-nak. Hangjának kellemes csengése nem nyújtott elég kárpótlást egyéb fogyatkozásaiért. Teljesen zavartalan művelészetben csak *Takáts* *Mihály* részesített minket, aki *Tiborc* szerepében ismét oly fényes művészi alkotást mutatott be, amilyent — sajnos — kevesen bírnak produkálni Operánk színpadján. De hozzátehetjük, hogy más színpadokon is. *Ney* D. pihent hanggal, szépen énekelte *Petur* bán borsdalt. *Kertész* kellemes tenorja is jól érvényesült *Ottó* herceg szerepében. *Beck* mint király és *Szendrói* mint *Biberrach* lovag dicséretesen töltötte be a helyét. Külön dicséretet érdemel még az énekkar, amely pompásan működött. A nézőtér szépen megtelt, csak még néhány távollevő főrangú család páholya állott üresen. Taps és kihívás bőven kijutott a főbb szereplőknek. a. k.

* *Küry Klára* és *Fedák Sári*. Kellemes nyár után, melyet *Küry* Klára *Marienbad*-ban és *Abbaziában* töltött, *Fedák Sári* pedig *Beregszász*-on, tegnap este került össze a két primadonna a Sire le *Vergy* előadásán a *Király-színház*-ban. Széles jókedvvel s frissességgel játszottak s a többi szereplő is igyekezett a nyári légkörbe beleilleszkedni. Taps s virág volt bőven.

* «*Cyrano de Bergerac*» a Nemzeti Színházban. A Nemzeti Színház művészszemélyzete most *Ros-*

land «Cyrano de Bergerac»-jára készül. A daraból már erősen folynak a színpadi próbák. A színház valamennyi férfitagja részt vesz a «Cyrano» előadásában, melyhez új díszletek és korhű jelmezek készülnek. A címszerepet *Pelhes Imre*, Roxanet pedig *B. Lenkei Hedvig* fogja adni. A bemutató ebben a hónapban lesz.

* **Kállay Lujza kisasszony**, mint a Népszínház vendége tegnap este lépett föl először *Hüvös Iván* «Kalinka grófnő»-jében, mint *Pető deák*. A kisasszony fiatal műkedvelő, Manheit Jakab tanítványa. Igen csinos színpadi alak, kifejezésteljes arc, gyöngye és az izgatottságtól igen tremoló hang, melynek még nagyon kell nyernie tartalomában. Ha majd a roppant lámpalázat leküzdí magában valamikor, ítéletet is mondhatunk róla. A címszerepben *Rédey Szidi* jeleskedett és idegeskedett, ez utóbbit (az örökös nyugtalan ugrabugrásokat) igen elengedték volna. *Szirmai* ösmert mulatságos *Ulászó grófja*, *Kovács* ezernyi mókával megspékelt *Teofil hercege*, *Nagy Margit* és *Tallián* Ida bájos pástorköltőse s *G. Kápolnai Irén* temperamentumos cake-walkja kiváló tetszésnek örvendettek a szépazámu közönség előtt, mely tapsaival ugyan nem fukarkodott. V.S.

* **A Várszínház előadásai.** A budai Várszínházat holnap délelőtt újabb vizsgálat alá veszik, a közbiztonság szempontjából s a főváros hatósága ennek a vizsgálatnak az eredményétől teszi függővé, hogy vajjon az előadások ott megkezdhetők-e vagy sem.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— Az elkeseredett nagybirtokos. Magyarországon talán egyetlen-egy ember sincs annyira elkeseredve a hivatalos közegek ellen, mint *Simon Gyula* pusztamartfői jáász-nagykun-szolnokmegyei nagybirtokos. *Simon Gyulának* legutóbb egy utépítés miatt gyűlt meg a baja a megyével. Az alispán, *Bagossy Károly* királyi tanácsos ugyanis egy utat, mely állítólag *Simon Gyulának* tulajdonát képezte, kiépíteni és a közhasználatra átadni rendelt. Erre *Simon* beadványt intézett a belügyminiszterhez, melyben a következő kitétel volt: «*Bagossy Károly* alispán és ügyem előadója, *Hábor Antal* vármegyei jegyző személyes boszúból és törvényellenesen hozták e rám nézve sérelmes határozatot.» Ezért *Simon Gyula* újra a törvény elé került, ez alkalommal harmincegyedszer. A szolnoki törvényszék közhatóság ellen elkövetett rágalmaszás vétségéért egy hónapi fogházra és 500 korona pénzbüntetésre ítélte a vádlott nagybirtokost. Az ügyész és a vádlott felebezése folytán ma tárgyalta az ügyet a kir. tábla *Vaikó Pál* előadásában. *Dr. Balogh György* főügyész helyettes a vádlott terhére benyújtott felebezést visszavonván, a bíróság *Simon Gyulát* 2 rendbeli nyilvános rágalmaszásban mondta ki bűnösnek s ezért őt a törvényszék ítéletének megsemmisítésével 600 korona fő és 400 korona mellékbüntetésre ítélte. Az ítélet indokolása szerint az enyhítő szakasz alkalmazása helyén való volt, mert a vádlott egy lelkileg megbomlott, elkeseredett ember lévén, vélt igazát kereste. Az ítélet jogerős.

— **A szökés párosan.** Megirtuk, hogy a budapesti rendőrség ez év augusztus havában letartóztatta a déli vasut pályaudvarában *Krausz Károly* stuttgarter építész-mérnököt, aki pár nappal azelőtt megszöktette *Bozenhardt Pál* gyárosnak feleségét. A szökés párosan pár bőven el volt látva pénzzel, amennyiben az asszony férje pénzszerényéből kerek 100.000 márka készpénzt és értékpapírt vett magához utiköltségre. *Bozenhardt* távirati megkeresésére a rendőrség a megszöktetett asszonyt szabadon eresztette, ellenben továbbra is fogva tartotta *Krausz Károlyt*, eki ellen a férj lopás bűntette miatt emelt panaszt. Ma volt a kiadási tárgyalás *Krausz Károly* ezen lopási ügyében a büntető törvényszéken *Cseke* bíró elnökelete alatt. A bíróság azonban a kiadási kérdésben érdemleges határozatot nem hozhatott, mert az akták közül egy fontos okirat hiányzott. Ennek beszerzése céljából *Dr. Keserő* ügyész indítványára a bíróság a mai tárgyalást elhalasztotta.

— **A vak verklis gyilkosát elítélték.** *Vleducz Győző* bűnpörében tegnap késő estig folyt a tárgyalás. Háromnegyed nyolc órakor *Oberländer József* ügyvéd, az esküdtek főnöke kihirdette az esküdtek verdiktjét, amely *Vleducz Győzőt* vétkesnek mondja ki a szándékos emberölés és rablás bűntettében. A királyi törvényszék az esküdtek határozata alapján

tizenkét évi fegyházbüntetést szabott ki *Vleducz Győzőre*. Az ítélet ellen a királyi ügyész az enyhítő szakasz alkalmazása miatt, a védő pedig alaki okok miatt semmisségi panaszszal élt.

— **Apagyilkosság.** *Maróti János* makádi földműves szívtelenül bánt a családjával. A legcsekélyebb okból is folyton ütlegette feleségét s két felnőtt gyermekét. Úgy az asszony, mint a két gyermek: a 19 éves legénysorban levő *Gábor* s a 16 éves *Borbála* évek során át szóltanul türték veszekedő, hirtelen természetű apjuknak brutalitásait. Az apának, *Maróti Jánosnak* ez a kegyetlen magaviselete előreláthatólag nagy szerencsétlenség előidézője lett. Ez év április 27-én a csendes természetű, dolgos *Maróti Gábor* kinn szántott özv. *Fekete Józsefné* földjén *Szanyi Lajostól* kölcsönkért lóval. *Maróti János* — az apa — d. e. 11 órakor már türelmetlenül várta haza fiát a szántásból s mivel ez néhány percet késleltet, éktelen haragjában ismét családja tagjain töltötte ki boszuját. A fiu kevéssel fél 12 óra előtt hazajött s *Maróti János* ösztökével, majd karóval támadt rá. A fiu azonban kicsavarta apja kezéből ezeket, de azt már nem kerülhette el, hogy atyja őt fel ne pofozza. Az indulatba jött *Maróti János* ezután feleségén, majd leányán akarta boszuját kitölteni. A fiu hátravonult a kamarába s ott fogyasztotta el ebédjét. Ebédje végeztével atyja ismét felkereste itt is. Midőn betoppant a kamarába s meglátta fiát, neki ment újra s egy karóval le akarta ütni. Az üldözött fiu ekkor felkapta az előtte fekvő konyhakést s azt teljes erővel atyja mellébe döfte. *Maróti János* ott nyomban kiszendvedt. *Maróti Gábor* a pestvidéki törvényszék erős felindulásban felmenő ágbeli rokonon elkövetett szándékos emberölés bűntettéért helyezte vád alá. Ma tárgyalta ezt az ügyet az esküdtszék *Verebélyi táblai bíró* elnökelete alatt. A tárgyaláson, amelyen a vádat *Dr. Tóth István* kir. ügyész képviselte, a vádlott beismerte töredelmesen a terhére rótt bűncselekményt s mentségére elpanaszolta azt a lelketlen bánásmódot, amelyben őt atyja méltatlanul részesítette. *Maróti Jánosné*, a meggyilkolt ember felesége, valamint *Maróti Borbála*, — a lánya — sirva panaszkodtak el *Maróti Jánosnak* durvaságait. (A tárgyalás folyik.)

— **Potocki gróf pöre.** *Bécsből* jelentik: Az esküdtszék tegnap tárgyalta *Potocki* *Edvárd* *Henrik* gróf ügyét, akit csalással és hamis név bejelentéssel vádoltak. Az esküdtek a csalásra vonatkozó kérdésre nyolc szavazattal négy ellenében nemmel válaszoltak, a másik kérdésre azonban tizenegyet igen volt a verdikt egy nem ellenében. mire a törvényszék a vádlottat a család vádjától fölmentette, hamis név bejelentése miatt azonban huszonegy órai elzárásra ítélte. A vádlott nyomban megkezdte büntetését.

NYILTTÉR.*)

Szent-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda.

Természetes forró-meleg kénés források. Iszapfürdők, iszapborogatások, zuhany- massage, vizgyógyintézetek, villanygyógyfürdők, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyviz-uzodák. Olcsó és gondos ellátás. Csúz, köszvény, ideg-, borbajok stb. felől kimerítő prospectust küld ingyen a

Szt.-Lukácsfürdő Igazgatósága Budán

* E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a Szerk

KÖZGAZDASÁG.

A **Koburg hercegi urada'mak** bérbeadása és a **Magyar Általános Hitelbank**. Lapunk f. hó 11-ki számában megemlékeztünk, hogy *Koburg Fülöp* herceg magyarországi birtokait, nevezetesen a pestmegyei *Pusztavacsot*, mely ma már egy önálló községet alkot, a füleki és a gömörmegei *halogvári* uradalmakat bérbe akarja adni. Mint értesülünk, ezen birtokokat a Magyar Általános Hitelbank akarja bérbevenni, tehát egy külföldi pénzeszoport magyarországi képviselője. Főként a gömörmegei *halogvári* uradalomra fekteti a fésulyt, mely birtok a *Rothschild*-család ottani birtokától nem messze esik. Talán nem lenne célszerűtlen, ha a kormány sürgősen intézkednék ezen birtokok haszonbérbe vétele céljából, hogy ezt azután az ország kigazdái között kiosztaná s ezzel is némileg ellensúlyozná a nagymérvű kivándorlást, amely éppen azon a vidéken aggasztóan emelkedik. Ezen eljárással a kormány egy fontos nemzetiségi és közgazdasági kérdést segítene megoldáshoz. Tehát várjuk az erőskezű kormány sürgős intézkedését, melylyel bebizo-

nyítja, mennyire szívén viseli a kisemberek érdekeit is.

Birtokvásárlás. Nyitráról jelentik: A néhai *Rudnay Dénes* hagyatékához tartozó nyitra-rudnai birtokot és tartozékait, amelyek tíz községben fekszenek, *Liechtenstein Alajos herceg* 240.000 koronáért megvette. A birtok terjedelme 5000 magyar hold.

Egy gazdasági egyesület félszázados fennállása. A jászkunszolnokmegyei gazdasági egyesület ötven éves fennállását nagyobb ünnepélyvel 1906-ban üli meg. A fennállás méltó megünneplésére gróf *Almássy Imre* elnöklésével bizottságot küldöttek ki. Tervben van az évfordulón valamely jelentős mezőgazdasági intézmény létesítése az agrikulturn vármegyében.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza jó kereslet és megfelelő kínálat mellett elkelt ca 40.000 métermázsa kezdetben 5, utóbb 10 fillérrel magasabb áron.

Egyéb cikkek árai búzával egyetemben kellemesebben alakultak.

Buza.

Tiszavidéki: 200 mm. 82 k. 10.85 korona, 100 mm. 82 k. 10.85 korona, 500 mm. 81 k. 10.85 korona, 500 mm. 81 k. 10.85 korona, 300 mm. 81 k. 10.70 korona, 250 mm. 81 k. 10.75 korona, 100 mm. 81 k. 10.70 korona, 600 mm. 81 k. 10.75 korona, 600 mm. 80.5 k. 10.75 korona, 100 mm. 81 k. 10.70 korona, 100 mm. 80 k. 10.70 korona, 200 mm. 80.5 k. 10.70 korona, 650 mm. 80 k. 10.82.5 korona, 2000 mm. 80 k. 10.85 korona, 650 mm. 80 k. 10.81.5 korona, 1500 mm. 80 k. 10.80 korona, 100 mm. 80 k. 10.80 korona, 450 mm. 80 k. 10.75 korona, 400 mm. 80 k. 10.75 korona, 300 mm. 80 k., 10.70 korona, 100 mm. 80 k. 10.70 korona, 400 mm. 80 k. 10.70 korona, 400 mm. 80 k. 10.67.5 korona, 200 mm. 80 k. 10.65 korona, 1000 mm. 80 k. 10.60 korona, 300 mm. 80 k. 10.50 korona, 1500 mm. 79.5 k. 10.65 korona, 200 mm. 79 k. 10.70 korona.

Makói: 5000 mm. 79.5 k. 10.75 korona.

Bihari: 400 mm. 80 k. 10.70 korona.

Pestmegyevidéki: 500 mm. 80 k. 10.67.5 korona, 200 mm. 79.8 k. 10.70 korona, 200 mm. 76.7 k. 10.40 korona, 400 mm. 77.5 k. 10.60 korona.

Bánsági: 5828 mm. 79 k. 10.68.5 korona, 200 mm. 79 k. 10.50 korona.

Babátai: 5300 mm. 77.5 k. 10.57.5 korona.

Bégamenti: 3500 mm. 78.5 k. 10.50 korona.

Szerb: 4006 mm. 78 k. 10.30.5 korona.

Romániai: 1250 mm. 79 k. 10.60 korona, 750 mm. 77.5 k. 10.60 korona.

Rozs.

100 mm. 7.60 korona.

Árpa.

100 mm. 7.60 korona, 100 mm. 7.50 korona, 100 mm. 7.32.5 korona.

Zab

100 mm. 7.20 korona, 200 mm. 6.90 korona, 400 mm. 7.25 korona.

Tengeri.

200 mm. 7.17.5 korona, 100 mm. 7.20 korona.

Érték-tőzsde.

A mai tőzsdén szilárd volt az irányzat, anélkül azonban, hogy valamelyik értékben lényeges árfolyamváltozás állott volna be. — A déli tőzsdén a *Drasche* és a *Pesti hazai takarékpénztár* részvények keresettek magasabb áron.

Az előtőzsdén jegyezték:

Osztrák hitel	653.50	654.	653.50	—
Magyar hitel	762.50	763.	763.	—
4% koronajáradék	97.20	97.20	—	—
Leszámitolóbank	456.	456.	456.	—
Jelzálogbank részv.	509.	509.	509.	—
Rimamurányi	514.	514.	514.	—
Allamvasut	643.75	643.75	643.75	—
Városi villamos	339.	339.	339.	—
Budapesti Köztul	581.	581.	581.	—

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	654.50	—	—	—
Magyar hitelrészv.	763.50	—	—	—
4% koronajáradék	97.20	—	—	—
Leszámitolóbank	456.	—	—	—
Jelzálogbank részv.	509.	—	—	—
Rimamurányi	515.	—	—	—
Allamvasut	644.75	—	—	—
Városi villamos	339.	—	—	—
Budapesti köztul	579.50	—	—	—

Felelős szerkesztő: **MAGYAR GYULA.**

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

SZINHÁZAK.

Szombat, 1904 szeptember 17-én.

Operaház.

A Walkür.

Zenedráma trilogia első része, 3 felv. Zen. szerző: Wagner
Richard. Kezdeté 7 órakor.

Nemzeti színház.

Napkeleti királykisasszony.

Vígjáték 3 felv. Kezdeté fél 8 órakor.

Népszínház.

Rézi.

Énekes bohózat 3 felv. Zenéjét szerző: Faragó Jenő.
Kezdeté fél 8 órakor.

Király színház.

En, te, ő.

Nagy operett 3 felv. Zenéjét szerző: Claude Terrasse,
Kezdeté fél 8 órakor.

Magyar színház.

Csak tréfa.

Énekes bohóság 3 felv. Irtá és zenéjét szerző: Verő Gy.
Kezdeté fél 8 órakor.

Vigszínház.

Kis pajtás.

Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia

A gyermek.

Vetített és mozgóképekkel. Irtá: Hathalmi Gabnay Ferenc
Kezdeté fél 8 órakor.

Fővárosi nyári színház.

Az aszfaltbetyár.

Eredeti fővárosi életkép énekekkel és táncokkal, 3 felv.
Kezdeté fél 8 órakor.

KALAP-KIRÁLY

elismerett specialista 3-4-5 koronás
elsőrangú különlegességekben
Budapest, IV., Eskü-ut 6. szám.
(Klotild Palota).

SCHMIDT M.
szíjgyártó, nyerges és bőrdobos
Bpest, VIII., Kerepesi-ut 25.
Kocsizó- és lovagló-szerszámok.
359 Mindennemű utazóbőröndök.
Megrendelések és javítások pontosan és jutányosan eszközöltekn.

ISKOLAKÖNYVEK
Az ország összes intézetei részére a
legolcsóbb áron kaphatók
KUN S. antiquáros könyvkereskedőnél
BUDAPEST IV. Múzeum-körut 21. sz.
Használt tankönyvek átvételnek vagy becsereitel-
nek. — Az egyetemi fakultások, jogaka-
démiai és más egyéb főiskolákon használt köny-
vek szintén igen olcsó áron kaphatók.

Bittmann Pál gépműhelye
Bpest, IX.,
Lónyay-utca
36. szám.
HALADÁS legalkalmasabb szőlőmorzsoló. A
szőlőszemet tökéletesen összezúzza és
a csutkát teljesen elkülönítve ejti az alatta álló
kőbe. Árjegyzéket és referenciákat szívesen szol-
gálok. Óránként 1400 kg. szőlőt morzsol. — Az
éretlen szemeket a csutakkal együtt a D nyíláson
adja ki. Az országos posztonyi kiállításán az első
éremmel díjazott. (521)

Keresek egy három szobá.
földszintes
családi házat
egy kis kerttel vagy jó
egészséges udvarral a pesti
vagy budai oldalon, lehető-
leg közel a villanyos vasut-
hoz, 1200—1400 korona
évi bér mellett vagy örök
áron, évi 2000 korona tör-
lesztésre november elsején
való beköltözéskor mellet.
Szíves közvetítés nélküli
ajánlatot a kiadóba kérve
H. H. 110. alatt.

**Brázay-féle
sóshorszesz.**
Használati utasítás minden
üveghez mellékelve van.
Nagy üveg 2 korona. Kis
üveg 1 korona. Kapható min-
denütt.

Középiskolai tanulókat
egy hónap alatt javítóviz-
galatra vagy a következő
osztály nehezebb tárgyaira
biztos sikerrel készít elő
szerény igényű, végzett
egyetemi hallgató. — Tanít
franciát, gyorsírást és raj-
zot is. Kiadói címe: «Methodus».

**Hirdetéseink alap-
ján történt ren-
deléseknél szives-
kedjük mindenkor
lapunkra
hivatkozni.**

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése
**Budapest, Rottenbiller-u. 33. és
Kossuth Lajos-u. 4.**

Oszi vetésre való gabonafélék

kiválasztásból ajánlja a legjobbat, melyet kívánatra ingyen és bérmentve küld.

1. Mauthner-féle királyrozs.
2. Mauthner-féle dániai zsáktöltő-rozs.
3. Mauthner-féle kolostor-rozs.
4. Mauthner-féle skandinávia ellentálló rozs.
5. Heinrich tanár-féle rozs.

A Szász Coburg-Gothai Fülöp herceg pusztavasi főintézősége
rozsajtákról a következő tudósítást küldi:
«Az idei rettenetes szárazság következtében bizony kevés
gazdának van módjában bármennyű veteményében is gyö-
nyörködni, mi is csak úgy volnánk, ha a véletlen sze-
rencse nem éppen hozzánk juttatja a **Mauthner-féle
skandináviai ellenálló rozs**, a **Mauthner-féle
dániai zsáktöltő rozs** és a **Mauthner-féle
királyrozs** fajtákat termelésre.
A Heinrich tanár-féle rozsról a következőket írják: Arattak
egészen normális viszonyok között, könnyebb talajon ka-
tasztrális (1600 négyzetölleszt) holdankint 2223 kő vagyis héktá-
ronkint 3890 kő Heinrich tanár-féle rozsot.
Továbbá a következő **buza-fajtákra** hívjuk fel a
közfigyelmet:

Sierhan-féle korai rozsdamentes Prolifique-buza.

Ezen fajta korán érkei! Rozsdamentes! hasonló körülmények
között 30—40%-al nagyobb termést ad és súlyosabb minőségű
is, mint más elismert jó buza-fajták. A korábbi és későbbi-
ben, t. i. október 28-án elvetett táblákon a Sierhan-féle ko-
rai rozsdamentes-Prolifique buza egyrésze már június hó
22-én, június 25-én pedig teljesen beérett.

Trésor, Hybrid-buza,
mely a Leidenfroszt-féle nagyborsányi uradalomban 100 kőfő
vetőmag után átlag 2000 kőfő szemtermést adott.

Az uralgó **takarmányhiányt** tekintve, rá-
mutatunk az ugyancsak említett árjegyzékben rova-
totolt és most vethető következő **magvakra**,
melyek hivatva vannak már kora tavasszal zöld
takarmányt nyújtani.

Oszi borsó, Oszi búkköny, Szőzös búkköny stb.

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LEGOLCSÓBB
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

ÍOSSZEMAJTHATÓ VASÁGY 10 Ft. ÁGYBETÉT 5 Ft.
GICHNER JÁNOS
paplan, matrac és kárpitosára gyáros, sző-
nye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. sz.

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPÍTŐSZER
a Balassa-féle valódi angol
UGORKA-TEJ,
mely azonnal eltávolít minden szőpöt,
májfoltot, pattanást, bőrtájkát (miter-
ser) sá, és az arcnak friss üdöszöget,
fiataloságot kölcsönöz.
Egy üveg ára 2 K, ehhez Ugorka-szappan
1 K, pudra 2 K.
Főszékhely: **Balassa Kornél** gyógy-**BUDAPEST-**
desi hely: szerura Erzsébetfalva.
Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapestben:
Török József gyógyszerárban, Király-u. 12. és Andrássy-ut 36.

500 forintot fizetek annak, ki
**Bartilla fog-
vizének** hasz-
nátala mellett —
üvege 35 kr. — valaki ismét fogfájást kap vagy
szája büzlök. (Csomagolását külön 10 krajeár.)
BARTILLA WINKLER EID.
Wien, 19/L, Sommergasse 1. Főraktár Budapestben:
Török J. Király-u. 12., Andrássy-ut 29., Dr. Egger
Váci-körut 17. Kapható minden gyógyszerárban.
Csakis Bartilla fogviz kérendő. Hamisítások be-
jelentése jól jutalmaztatik. 9

Nagy meglepetés!
Soha az életben többé ez alkalom.
500 darab tárgy 1 frt 95 kr.
egy gyönyörű aranyozott óra, pontos, 3 évi jótállással és hozzá
való láncsal. Divatos férfi selyem nyakkendő, 3 darab ff. zseb-
kendő, egy remek férfgyűrű kőtanzáttal, 1 remek bőrszerény,
1 remek zsebtűkür, 1 pár közelógomb, 3 mellgomb, 3% double
arany patentesat, 1 prima nickel itóeszköz, 1 csinos képalbum
36 képpel a világ szépeit. 1 elegáns párizsi női mellű (ajdonság),
1 pár fülbevaló. Simlgyémánttal. 3 tréfás tárgy nagyhatású öreg
és fiatalokra. 20 érdekes levelezőlap és még a háznál nélkülöz-
hetetlen 400 különböző tárgyak. Mindezek az órával együtt, mely
maga az öszöget megéri, csak 1 frt 95 kr. Szétküldés utánvéttel
vagy az öszöget előzetes beküldése ellenében: «Wiener Central-
Versandhaus **H. Wachtel** **Krakau 3. sz. N. B.** Meg nem
felelőként a pénz visszaküldetik.

ANGOL BŐRBUTOROK: háló-, ebédlő-, szalon-, ülőbutor, függönyök, a legmodernebb kivitelben, ugyszin-
tén mindennemű kárpitos-javítások jutányos árban elfogadhatnak **Rosenberg**
Sámuel, Budapest, Csengery-utca 66. szám.

BUTOROK a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig **legjutányosabban** kaphatók ugy kész-
pénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU** és **FUCHS** testvérokné
Budapest, VI., Teréz-körut 8. (Andrássy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Ez az alkalom csak most van, ne mulassza el senki és vásárolja a lent felsorolt cikkeket, mert azokat mélyen leszállítva áron alul adjuk el.

1 finom 50 rőfös rumburgi vászon	9.— frt	1 ruhára való finom fekete kamgarn,	1 smyrna imit. szőnyeg 360/230	8.— frt
1 vég lepedővászon	7.50 «	130 széles	3 drb ágy- és asztalterítő, finom	
1 teljes vég kanavász	3.50 «	1 remek flanel-pongyola 3.—, 4.—, 5.— «	minőségű	4.50 «
1 vég damast ágyneműre való	7.— «	1 legfinomabb női szoknya, finom	ugyanaz finomabb	5.50 «
1 vég tollharat	6.50 «	clothtal	legfinomabb	7.50 «
1 vég finom chiffon	6.— «	1 finom női felsőszoknya	1 ablakra való szőrfüggöny	1.25 «
1 tucat férfi vászonzebekendő	1.50 «	1 legujabb Havelok nőknek	nehéz minőségű	1.75 «
1 tucat női francia batisztkendő	1.75 «	1 finom posztókabát leánykáknak	a legnehezebb	4.50 «
1 finom női vászoning —.65, —.75, —.95 «		1 nyakéca, valódi szőrméből 1.50 és feljebb.	1 ablakra való csipkefüggöny, fehér	
1 legfin. chiffon ing	1.20, 1.50, 1.80 «	Jelen árakat megvételre ajánljuk, mert többé raktáron nem lesznek.	vagy krém színben	2.50 «
1 női hálókötös, himz. —.85, 1.05, 1.25 «				

Minden vevő 20 korona megrendelésnél ingyen kap egy imit. smyrna-szőnyeget.

HERCZEG és HORVÁT Budapest, Kerepesi-ut 52.

Minden szó 3 fill.

Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés ára: 30 fillér.

A Magyarság minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésködésekre ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszbélyeget beküldi. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válaszbélyegen felül még 10 fillér küldendő.

Butort

és kárpitos munkákat részletfizetésre is ad Löwy Lípót, VI., Lázár-utca 18.

Domonkos Lajos

uri és női cipész mester Budapest, Teréz-körút 32.

Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipőkből a legolcsóbb árban. — Mértékszerűen megrendelések jutányos árban és pontosan eszközöltetnek.

Aranyfény világirodalom a legjobbak egy darab ára 60 fill. Lijput 40 fill. Vidékre utánvétellel.

Aranyfény BUDAPEST

Központi iroda: VIII., József-körút 43. Üzlet: II., Fő-utca 18. sz.

Butorozott szoba.

Aggteleki-utcában 15-ik házszám. I. em., 10. ajtó szám alatt csinosan butorozott külön bejárattal szoba egy urnak azonnal kiadó. Reggeli és ebéd is kapható.

Színes fényképnagyításokat

«Photochromotypia» művésziestien festve, 30/70 cm. nagyságban, papírképpel együtt szállít bármilyen fénykép után 6 koronáért Buchwald Lajos Budapesten, Vörösmarty-utca 2/b. Vidéki képviselők kerestetnek.

Figyelem!

Ha van az országban Péter Zakariás nevű ember értesítse Péter Zakariást, Székely-Kevén.

Két kis

Singer varrógép olesón eladó Izabella-tér 3. Habán.

Pénzkölcsönt!

Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adóság terheli és ezt olesó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamat fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztve lesz s adós bármikor felmondhat, a pénztörlesztés azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon

Grünfeld S.-hez

Budapest, Király-u. 23. sz.

1 forint

heti részletre elegáns férfi ruhák mérték szerint olesó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

LINTEBNER ÖDÖN

vendéglője

Soroksári-utca 41. szám.

Kittető magyar konyha, hamisítatlan magyar borok. Különösen ajánlom saját termései ó-budai vörös és Rizling-boraimat. Kedvező ebéd- és vacsora-bérlés. Szép kerti helyiség az udvarban. Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Szobákat

csekély díj mellett közvetít «Fővárosi Lakásközvetítő» Kossuth Lajos-u. 16. 286/II.

Lakásokat

csekély díj mellett közvetít «Fővárosi Lakásközvetítő» Kossuth Lajos-u. 16. 286/I

Huszár Károly

elmer és címtábla festő. Készít: fa, vászon, bázog, öntött és üveg-címtáblákat. Specialista üveg-címtáblák készítésében.

Budapest, IX., Soroksári-u. 21.

Legolcsóbb pénzkölcsönök.

250 kor. ár kezdve 5 kor. 48 fill. tőkekamat törlesztésére. Tisztviselőknél 1000 koronán kezdve kezesség nélkül fizetési előlegzésre. Ingatlan kölcsönök 4—8 % ra. Minden tekintetben megbízhatóság. Alvinczi Sz. bankképvisetete Ullői-ut 29. II. em. (Válaszbélyeg.)

Zenedét végzett

zongora tanítónak ajánlkozok mérsékelt áron. Mária-utca 5., II. 29.

Phonograph!!!

legszebb mulatság, tiszta, szép hanggal, értelmes előadással

Kellner és Steiner

Király-utca 58. szám. Képviselők kerestetnek. (205)

Sportkedvelők és kerékpározók figyelmébe.

Motor- és kerékpár-gummit.

Kerékpárokat Merkur, Champion, Courir, Mars-kerékpár, alkatrészek a legjutányosabb árban szállít vidékre is POLACSEK JÓZSEF és TSA szakmechanikai, elektrotechnikai és kerékpár-gyártó cég. — Budapest üzlet és raktár: VI., Andrassy-ut 61. gyár, VI., Eötvös-u. 37. — Angol Tennis-labdák raktáron. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. — A magyar távirati iroda szállítói. 295

Minden öszülő egyéneknek nélkülözhetetlen a Tábor-féle

Haj-Regenerateur

mely csakis Tábor gyógyszer-tárában kapható. — Ára 2 korona.

Ez nem hajfestő! Ártalmatlan! Színtelen folyadék!

Sem a kézen, sem a fejbőrön, sem a ruha szövetén semmi foltot nem hagy és épp oly egyszerűséggel használjuk, mint mikor vízzel bekenjük a fejünket. Az ősz haját 8—10 nap alatt olyan színűre varázsolja, mint az fiatal korában volt, anélkül, hogy festené. Férfi és nő egyaránt biztos eredménnyel használhatja. Hatásáért elvállalok a kezességet! — Arc szépítésére a leghatásosabb a csoda-erém. Szeplőt, májfoltot és minden arctisztatlanságot 4—5 nap alatt eltüntet és nem engedi, hogy újra kiütjön. Hatásért teljes szavatosságot vállalok. Ára 1 korona, hozzávaló szappan 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos megrendelési helye: Tábor Gyula gyógyszer-tára Alberti-Irsán.

Figyelem!

Cégünk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendelmenyt tesz, a saját arcképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy

életnagyságu fényképet

teljesen ingyen

készít hű kivételben, 60 cm. magasságban, csupán a díszes keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglaltatik, az önköltségünket, 1 frt 50 krt számítunk.

Az ipar

12

forint 1 darab összecsukskható vasgép adó-sodromy-betéttel, 3-rétű matracal és terítővel.

csodája!

12

forint 50 krajcár egy darab selyempaplan fodrossal és zóbbal, minden színben, 125 cm. széles, 160 cm. hosszú.

Megrendelhető csakis

GIGNER ÉSTVÉREK BUDAPEST, Muzzeum-körút 27.

Pa-lan- és matracgyár, szőnyeg- és vasbutorraktár.

Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

Vasvári Simon férfiszabó-üzlete

Budapest, Erzsébet-körút 58. szám (Király-utca sarok). Előkelő szabás. * Pontos kiszolgálás. * Francia és angol divat

BUTOROK

Háló-, ebédlő- és szalon-butorok, ugy készpénzért, mint részletfizetésre, árfelemelés nélkül olesóbban, mint bárhol kapható

Erzsébet-körút 48. szám, Royallal szemben Buchinger I. butoriparosnál.

Budapestre utazók becses figyelmébe!

FOGAK 2 forinttól

és teljes fogsorokat rágásra beilleszt 24 óra alatt jótállással, a gyökér eltávolítása nélkül. Eltört és nem jól illő fogsorok javítása 2 óra alatt 1 frttól. Amerikai fogműterem tulajdonos

Ki akar jól rágni?

Kovács I. Károly-körút 9.

(Gróf Hadik-palota) II. emelet. 8. Található: reggel 9-től délután 6-ig. — Vasár- és ünnepnapokon is.